

باسمه تعالی
سازمان آموزش و پرورش

آزمون درس: فارسی (۳) پایه: دوازدهم نام آموزشگاه: تاریخ آزمون:

نام و نام خانوادگی: نام پدر: شماره دانش آموزی: مدت آزمون: ۷۵ دقیقه

بارم	قلمرو زبانی (۷ نمره)
۱	۱. معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) عصاره تاکی به قدرت او <u>شهد فایق</u> شده. <u>برگزیده</u> برتر (ب) گفت: والی از کجا در خانه <u>خمار</u> نیست. <u>می‌فروش</u> (ج) کافور بر آن <u>ضمد</u> کردند. <u>مرهم</u> ، <u>دارویی</u> که (د) <u>سودای</u> عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد. <u>خیال</u> ، <u>دیوانگی</u> ، <u>اشتیاق</u>
۰/۵	۲. برای واژه مشخص شده جمله «چنانکه که می‌گویند هم بر <u>انگاره</u> عشق آبادش ساخته‌اند» یک برابر معنایی از بیت زیر بیابید. بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم <u>طرح</u>
۰/۲۵	۳. در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... نادرستی املائی دیده می‌شود. <u>گزینه دو</u> (الف) صبح هنگام چریغ آفتاب، کنار قنات حسنی در شهر سیرجان <u>اطراق</u> می‌کردیم. <u>اتراق</u> (ب) این همان سفری است که هنگام مراجعه به بانک اعتبارات ایران برای من تداعی شد (ج) دیوارهای کهن روم هنوز طاق ضربی دروازه‌های آن <u>باغی</u> است. <u>باقی</u> (د) <u>وهشت</u> ناپلئون از بارندگی است که توپخانه او را از تحرک بازدارد. <u>وحشت</u>
۰/۵	۴. املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) در <u>حوزه</u> / حوضه درس مرحوم حاجی ملا هادی اسرار مقامی بلند داشت. (ب) گفت از بهر (قرامت / <u>غرامت</u>) جامه‌ات بیرون کنم.
۰/۷۵	۵. در گروه واژگان زیر سه مورد نادرستی املائی وجود دارد، درست آن‌ها را بنویسید. <u>تضرع</u> و زاری - اساس تزویر - <u>مسطور</u> و پوشیده - غایت القصوای مقصود - <u>شیر</u> ارقند - تلقی و تعبیر - <u>شرح</u> شرحه از فراغ <u>مستور</u> و پوشیده / <u>شیر</u> ارغند / <u>شرح</u> شرحه از فراق
۰/۵	۶. کدام واژه در زبان فارسی هم‌آوا ندارد؟ <u>گزینه د</u> (الف) خوان (ب) بهر (ج) غربت (د) حکایت
۰/۵	۷. فعل «نیست» در کدام گزینه غیراسنادی است؟ <u>گزینه ب</u> (نیست در معنی «حضور ندارد») (الف) ای دوست این پیراهن است افسار نیست (ب) گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟ (ج) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست (د) گفت: مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست.
۰/۵	۸. نوع «را» در کدام گزینه مفعولی است؟ <u>گزینه د</u> (در سه گزینه دیگر متممی است) (الف) لیک چشم و گوش را آن نور نیست (ب) ملک را دشنام داده ناسزا گفت (ج) یکی از ملوک پارسایی را پرسید (د) چو خود را به چشم حقارت بدید

۰/۵	۹. نوع حذف در کدام گزینه متفاوت است؟ گزینه ب الف) هم دانش آموزان یازدهم ورزش می کردند و هم دوازدهم. [ورزش می کردند] (قرینه لفظی) ب) بنده همان به [است] که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد (قرینه معنایی) ج) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب [است] (حذف به قرینه لفظی) د) هر نفسی که فرومی رود ممد حیات است و چون برمی آید مفرح ذات [است] (قرینه لفظی)
۰/۵	۱۰. در کدام گروه اسمی زیر وابسته وابسته به کار رفته است؟ گزینه د؛ «همین» صفت مضاف الیه است. الف) این دو پسر دانشجو ب) قلب کویر ج) کدام شهر ایران د) فراز همین برجها
۰/۵	۱۱. در گروه اسمی «سه حلقه چاه عمیق»، وابسته وابسته را یافته و نوع آن را مشخص کنید. حلقه؛ وابسته وابسته از نوع ممیز
۰/۵	۱۲. نقش بقیه اجزای جمله مقابل را مشخص نمایید. <u>عشق حقیقی دل و جان را پاک می گرداند.</u> نهاد مفعول مسند فعل البته اصل مفعول «دل» است و «جان» معطوف به مفعول است.
۰/۵	۱۳. کدام یک از ترکیبهای زیر وصفی و کدام یک اضافی است؟ الف) گردش قرن ها: ترکیب اضافی ب) مردم خردمند: ترکیب وصفی
	قلمرو ادبی (۵ نمره)
۰/۵	۱۴. در میان آثار زیر، نام پدیدآورنده دو اثر در مقابل آن نادرست نوشته شده است؛ آن دو را مشخص کنید. (قصه شیرین فرهاد: نظامی گنجوی) – (روایت سنگرزبان ۲: عیسی سلمانی) – (فیه مافیه: مولوی) – (فی حقیقت العشق: شهاب الدین سهروردی) – (کویر: محمد بهمن بیگی) قصه شیرین فرهاد از احمد عربلو و کویر نوشته دکتر شریعتی است.
۰/۵	۱۵. نام پدیدآورنده هریک از آثار زیر را بنویسید: الف) تمهیدات: عین القضاة همدانی ب) از پاریز تا پاریس: محمد ابراهیم باستانی پاریزی
۰/۵	۱۶. کدام بیت اسلوب معادله ندارد؟ گزینه الف الف) سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست. ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست ج) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می کند پست و بلند راه را د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را
۰/۵	۱۷. آرایه ادبی مشترک دو عبارت زیر را چیست؟ تشبیه الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد. تشبیه باد صبا به فراش / فرش زمردین استعاره از سبزه و چمن. ب) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده بود. (دو تشبیه)
۱/۵	۱۸. در هریک از ابیات یا عبارات زیر یک آرایه ادبی یافته و بنویسید. (آرایه ها تکراری نباشند). الف) بدان که از جمله نام های حسن، یکی کمال است و یکی جمال. سجع / جناس (بین جمال و کمال) ب) ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت. تلمیح ج) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند حسن تعلیل / تشخیص / کنایه
۱/۵	۱۹. مصراع دوم هریک از بیت های زیر را بنویسید. الف) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد. بالله کز آفتاب فلک خوتر شوی ب) آیینۀ نگاهت پیوند صبح و ساحل لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی

قلمرو فکری (۸ نمره)	
۰/۵	۲۰. شعر و نثرهای زیر را به نثر روان امروزی برگردانید. الف) هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است. هر نفسی که می‌کشیم باعث کمک به زندگی است. ب) نزدیک است والی را سرای؛ آن‌جا شویم. خانه حاکم نزدیک است؛ آنجا برویم د) بگرای چو اژدهای گرزده مثل اژدهای کشنده حمله‌ور شو ه) نی حریف هر که از یاری برید. نی همدم هر انسان عاشقی است که از معشوق جدا مانده است. و) کرانه‌های فرات خط از کرانه رود تیبر می‌خواندند. مردم و حاکمان اطراف رودخانه فرات از حاکمان روم پیروی می‌کردند. ز) صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها که درونم را پر از خدا می‌کرد، به این علم عددیین مصلحت‌اندیش آلود. صفای الهی آن همه زیبایی که دلم را پر از معنویت می‌کرد، به این علم حسابگر مادی آلوده شد. ح) در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست. کسی می‌تواند عاشق شود که غم جان خود را ندارد. به فکر جان بودن با عشق ممکن نیست.
۰/۵	۲۱. مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ چه خوش گفته‌اند که «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء‌هاضمه می‌میرند.» طمع و زیاده‌خواهی موجب مشکلات و مرگ آدم‌هاست. / استفاده نادرست از قدر تو فرصت
۰/۵	۲۲. بیت «آتش عشق است کاندِر نی فتاد / جوشش عشق است کاندِر می فتاد.» بر کدام مفهوم دلالت دارد؟ گزینه د الف) کُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَى أَصْلِهِ. ب) دشوار و پرخطر بودن راه عشق ج) نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیرپذیری از عشق د) عشق در تمام پدیده‌ها ساری و جاری است.
۰/۵	۲۳. در قصیده «دماوندیه»، منظور شاعر از «دماوند» چیست؟ روشنفکران خاموش جامعه
۰/۵	۲۴. درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید. «ای عزیز به خدا رسیدن فرض است و لابد هر چه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان.» لزوم شناخت خدا و راههای رسیدن به آن / هرچیزی که انسان را به خدا برساند واجب است / عشق جزو واجبات است!
۰/۵	۲۵. متن‌های زیر بر چه مفهوم مشترکی تأکید دارند؟ الف) ... حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد و زبان گویای خدا می‌شود. ب) من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیره‌الاحرام علف می‌خوانم همه پدیده‌های عالم خداوند را ستایش می‌کنند
۰/۵	۲۶. مصرع «گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست.» بر چه موضوعی تأکید می‌کند. نکوهش ظاهر بینی / دعوت به خردورزی / نکوهش سنتهای خرافی
۰/۵	۲۷. مفهوم کلی بیت «هیچ نقاشی نمی‌بیند که نقشی بر کند / و آن که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای» چیست؟ وصف زیبایی و شکوه بی‌اندازه معشوق / حیرت عاشقانه / از دست دادن اختیار با رویت جمال جانان
۰/۵	۲۸. در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت.» مقصود از قسمت خط کشیده شده چیست؟ روشنفکران و آگاهان / نویسندگان